

قطره‌ها از معارف

محتوای پیشنهادی ما برای این هفته گروه تربیتی شما

گروه: نوجوان خواهر

موضوع هفته: ائمه (ع) اسوه حیا

هفته: ۱ اردیبهشت الی ۸ اردیبهشت

اهداف رفتاری و دانشی :

عنوان	ردیف	نوع هدف
آشنایی با هدف از بعثت انبیاء	۱	اهداف
آشنایی با ثمرات دین اسلام در تغییر نگاه به دختران و زنان	۲	آموزشی
انگیزه سازی نسبت به مطالعه در خصوص اسلام	۱	اهداف
افزایش روحیه ولایت پذیری	۲	رفتاری

سرفصل های مورد بحث :

سرفصل های فرعی	عنوان سرفصل اصلی	ردیف
فلسفه بعثت انبیاء	نبی شناسی	۱
تغییر رویکردهای ناظر به زنان قبل و پس از اسلام	تاثیر اسلام بر زنان	۲
جایگاه دختران در روایات	تاثیر اسلام بر زنان	۳

با توجه به تقارن هفته جاری با ایام ولادت باسعادت ولادت امام حسین (ع) و امام سجاد (ع) و همچنین حضرت ابوالفضل العباس (ع)، پیشنهاد می شود بخشی از زندگانی این بزرگواران را به عنوان الگوی اخلاق حسنه مورد بحث و گفتگو قرار دهید.

شرح محتوا:

یکی از روش هایی که می تونیم ما نوجوانان پیرو ائمه (ع) ، از طریق اون مکارم اخلاق رو در خودمون تقویت کنیم ، الگو گیری از زندگی اهل بیت (ع)، علما و شهدا می باشد. با توجه به اینکه این ایام هم ولادت باسعادت امام حسین (ع) و فرزند گرامی ایشان ، امام سجاد (ع) و برادر بزرگوار ایشان حضرت عباس (ع) می باشد، به نظرم اومد تا با برخی از ویژگی های اخلاقی این بزرگواران آشنا بشیم.

حیا در سیره امام حسین (ع)

متأسفانه در جامعه امروز شاهد بی حیایی هایی هستیم که حتی برخی از افراد بدون هیچ باکی به ارتکاب عمل زشت و ناپسند می پردازند. اینان افراد بی حیایی هستند که اگر در حال گناه دیده شوند هرگز متاثر نمی شوند و همچنان به کار خود ادامه خواهند داد. پوشش های نامناسب، چشم چرانی ها، ریا در خدمت به مردم و... همه از مصادیق بی حیایی در جامعه ی امروز است. این بی حیایی ها در حالی در جامعه ی امروز اتفاق می افتد که خود را شیعه و ارادتمند به ابا عبدالله الحسین می دانیم اما خوب است همانگونه که در دو ماه تاسوعا و عاشورا به عزاداری برای سید الشهداء و در اعیادی همچون نیمه شعبان به برگزاری مراسم ها و جشن ها مذهبی برای نشان دادن اهمیت حیا همین بس که به حدیثی از مولای متقیان امیر المومنین علیه السلام اشاره کنیم که فرمودند: «کسی که دین ندارد، حیا ندارد.»

عرض ارادت به آن حضرات معصوم می پردازیم در عمل هم به الگوهای رفتاری اولیای خدا و در راس ایشان امامان معصوم توجه کنیم. حیا نزد آن بزرگواران در اوج خود قرار دارد. صفت حیا در وجود نازنین حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام موج می زند و تاریخ زندگی امام از کودکی تا صحنه کربلا شاهد این مدعا است. حیا خود عامل عاقبت بخیر است. کسی که حیا نداشته باشد هیچ چیز جلودارش نیست و و هر کاری را که بخواهد انجام می دهد و این نمونه کامل بی ایمانی است .

لو كان الحياء صورة لكان الحسين: «اگر حياء به شکل تصویری در بیاید می شود حسین.»^۱
این کلام کنایه از نهایت حیای امام حسین علیه السلام دارد. امام حسین علیه السلام در رفتار فردی و اجتماعی، در قبال خدا و بندگان و در برابر خدمت به بندگان حیا داشتند .

• حياء در برابر مردم

امام حسین (علیه السلام) هنگام بخشش به سائل دچار شرم و حیا می شدند و بر او رقت می کردند. حکایت یک عرب بادیه نشین که از امام حسین (علیه السلام) ضمن خواندن ابیاتی درخواستی کرد، از آن جمله است. حضرت وارد خانه شدند و چهار هزار درهم در عبایشان پیچیدند و آن را به خاطر شرم و حیا از سائل از شکاف در خانه به او دادند و گفتند: بگیر، من از تو معذرت می خواهم که اگر در آینده مال و ثروتی به دست آوریم، بر رحمت ما بر تو خواهد بارید؛ اما چه کنم که زمانه متحول است و ما از مال و دنیا اندکی داریم.

نمونه دیگر این که امام به سائلی هزار درهم دادند. سائل آن را گرفت و شروع به شمارش آن کرد. خازن آن حضرت به او گفت: «مگر چیزی فروخته ای که بهای آن را با دقت

^۱ منه منقبه من مناقب امیر المومنین و الائمه، ص ۱۳۵

می شماری؟» گفت: «بله، آبروی خود را داده‌ام.» امام فرمود: «سه هزار به او بدهید. هزار برای اینکه سائل است. هزار درهم برای آبرویش و هزار هم برای اینکه نزد ما آمده.»

نمونه سوم؛ شخصی نامه‌ای به امام داد. امام حسین (علیه السلام) قبل از خواندن آن فرمودند: «خواسته‌ات برآمده است.» کسی از امام پرسید: «آیا ملاحظه فرمودید در نامه چه نوشته است؟» امام فرمود: «خداوند از انتظار او در نزد من به مقداری که نامه را بخوانم، سؤال خواهد کرد.»

این صفت خاص در امام به حدی بود که حتی وقتی می‌خواست به جاهلی هم مطلبی را بیاموزد، از او شرم می‌کرد.

• حیا در رد دعوت فقرا

از نشانه‌های حیا رد نکردن درخواست دیگران است. امام حسین (ع) حیا می‌کردند که دعوت کسی مخصوصاً فقرا را، برای غذا خوردن با ایشان رد کنند. در تفسیر عیاشی از مسعده روایت می‌کند که گفت: امام حسین (ع) به گروهی از فقرا عبور کرد که عبای خود را گسترده بودند و چند پاره‌ای نان روی آن ریخته و مشغول خوردن بودند. آنان به امام حسین (ع) گفتند: «یابن رسول الله! بیا (با ما غذا بخور)» امام (ع) نشست و با ایشان مشغول غذا خوردن شد و این آیه را تلاوت کرد: «إِنَّهُ لَا يُجِبُّ الْمُسْتَكَبِرِينَ»؛ یعنی خدا افراد متکبر را دوست ندارد. سپس به فقرا فرمود: «من دعوت شما را پذیرفتم، شما هم دعوت مرا اجابت نمایید!» گفتند: «اطاعت می‌کنیم یابن رسول الله.» آنگاه برخاستند و با آن حضرت وارد منزل امام حسین (ع) شدند. آن بزرگوار به کنیزک خود فرمود: «آنچه را که ذخیره نموده‌ای بیاور!»

• حیا در برخورد با سالخوردگان

در داستانی که حسنین (ع) با پیرمردی که وضوی اشتباهی می گرفت، ایشان حیا کردند که این مطلب را مستقیماً به او بگویند. بلکه خود مشغول به وضو گرفتن شدند و از آن پیرمرد خواستند تا قضاوت کند که کدام یک درست تر وضو می گیرند.

در کتاب عیون المجالس از رؤیانی روایت کرده است: حسن و حسین (ع) (در دوران کودکی) بر پیرمردی گذر کردند که وضو می گرفت، ولی آن را نیک انجام نمی داد. با یکدیگر کشمکش (ظاهری) به راه انداختند، هر یک به دیگری می گفت: «تو وضو را نیک انجام نمی دهی»، (بدین گونه نظر پیرمرد را به خود جلب نموده) و گفتند: «ای پیرمرد ما هر یک وضوی کاملی می سازیم، تو میان ما داور باش». هر دو وضو گرفتند، سپس گفتند: کدام یک از ما وضو را نیک انجام دادیم؟»

پیرمرد (متوجه شده) عرض کرد: هر دوی شما نیک وضو ساختید، اما این پیرمرد نادان (تاکنون) درست وضو نمی گرفت و اکنون از شما (آن را) آموخت و به برکت شما و دلسوزی شما بر امت جد بزرگوار خودتان، از اشتباه خود توبه کرد.^۲

کربلا، اوج حیا حسینی

با نگاهی کوتاه به تاریخ کربلا این نکته روشن می شود که برخلاف لشگریان دشمن که بی حیایی در آنان به وضوح دیده می شد، حیا در لشگریان امام حسین (ع) موج می زد و در اوج آن، شخصیت بی نظیر امام حسین (ع) بود که مثال زدنی است. در اینجا به یک نمونه تاریخی بسنده می شود:

^۲ بحار الانوار، ج ۱، ص ۸۹

امام (ع) از اهل بیت خود خواست جامه‌ای کهنه برای او بیاورند تا کسی به آن رغبت نکند و آن را در زیر جامه‌هایش قرار دهد تا کسی آن را به غارت نبرد، پس پیراهن تنگی برایش آوردند، ولی آن را نپسندید و فرمود: «آن جامه کسی است که به خواری رسیده باشد». آنگاه جامه‌ای را گرفت و آن را شکافت و در زیر جامه‌هایش قرارداد ولی هنگامی که به شهادت رسید، آن را نیز از او به تاراج بردند.

منابع آموزشی :

منابع	ردیف	نام کتاب و نویسنده
منبع اصلی	۱	کتاب های سال سنوات گذشته
منابع تکمیلی سرگروه	۱	دانلود کتاب شناخت نوجوانان و کلیدهای طلایی برخورد با مشکلات آنان، امیراحمدی دارانی
	۲	امام حسین و راز زندگی ، حمید فتاحی
منابع تکمیلی متربی	۱	دختر پیامبر، آیت الله جاودان

نکات و ملاحظات مهارتی :

ردیف	شرح
۱	استفاده از داستان، حکایت، تمثیل، و-تشویق به مطالعه-دیدار با علما و بزرگان اخلاق و معنویت
۲	ارائه الگوهای اخلاقی-برگزاری اردوهای زیارتی، تفریحی، تربیتی
۳	ایجاد عرصه فعالیتی مرتبط با موضوع جلسه فوق به طور مثال کار پژوهشی
۴	تشویق به ثبت و ضبط و یادداشت اعمال روزانه (دفتر ارزیابی اخلاقی)